

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Via Lactea Sive Institutiones Iuris Canonici

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Tit. XXIII. De iis, qui sunt in minoribus Ordinibus constituti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94613](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94613)

Quò ad Postremum: Degradatio fit in pœnam Clericorum delinquentium, & ad eos puniendos, c. *Sacerdos*, 81. d. Et sæpè fit, ut possit Judex secularis ipsum Clericum Degradatum punire, licet debeat Judex Ecclesiasticus eum tradendo orare, ne deveniatur ad pœnam sanguinis, c. *Rerum*, 17. q. 4. est text. in §. *Clericus*, hic. Et fit etiam ad privandum Clericum, ne se immisceat amplius in sacris, ut notatur in c. 1. de *Cler. excom.* & ait text. hic in fine.

TIT. XXI.

De Sacerdotibus in inferiori gradu constitutis.

Cum usque ad præsentem titulum tractatum sit de Sacerdotibus existentibus in gradu supremo, aut majori, nunc tractatur de his, qui sunt in gradu inferiori: & videbimus:

1. Qui sint Sacerdotes in gradu inferiori existentes?
2. Quæ sit Presbyterorum potestas?
3. Qui possint esse Presbyteri?

Quò ad Primum: Sacerdotes existentes in gradu inferiori sunt Presbyteri, qui æqualiter sunt Sacerdotes in tantum, ut non desint, & c. *Olim*, 95. d. §. *Presbyterorum*, hoc eod. tit. Presbyteri autem nomen trahitur a senectute, c. qui dicant Episcopos, & Presbyteros differre dignitate, non ordine, c. *Legimus*, 93. d. Quisquis, c. *Porro*, d. 8. licet potius hoc nomen maturitatem sapientiæ, atque prudentiæ indicet, quam canitiem corporis, vel annorum multitudinem, c. 2. 25. q. 6. c. *De quibz* 20. d.

Quò ad Secundum: In hoc capite distinctio est adhibenda: nam Presbyteri quædam possunt jure proprio, ut est Corporis Dominici, ac Sanguinis consecrationem, etiam præsentem Episcopo, peragere, d. c. *Legimus*, c. *Ecce*, dist. 95. Infantes baptizare, c. 2. & c. 3. de *Off. Archip.* Sanctificatione oleo inungere, ac benedicere, non tamen solemniter, ut d. c. *Ecce*, & de his vide in d. 91. c. 1. & c. *Presbyteros*, d. dist. 95. cap. *Ministrare*, 96. q. 9. & notatur in c. 2. & 3. de *Offic. Archipr.* Pœnitentes occultos absolvere. *Lois sup. alleg.* & de his loquitur §. *Episcopi*, hic. Quædam verò possunt ex persona Episcopi: scilicet Episcopo permitte, & imminente necessitate extrema, ut Baptizatos sacro linire Chrismate, & Virgines Deo dicare, d. c. *Ecce*, extr. eod. text. in §. *Episcopi*, hic. Quædam tamen neutro modo conceduntur Sacerdotibus, ut est Ecclesias consecrare, erigere, reconciliare, Sacrum Chrisma conficere, Clericos ordinare, excommunicare, publicas inungere pœnitentias, aut publicos pœnitentes reconciliare; ut in §. *fin. hoc. tit.* aut alia similia efficere, d. c. *Ministrare*, cap. *Aqua*, de *Consecrat. Eccles.* vel *Alt.* c. *Quanto*, de *Consecrat.*

Quò ad Postremum. Illi possunt esse Presbyteri, & Sacerdotes, qui cum legitime fuerint promoti ad ordines inferiores, dignos se præbuerunt, ut ad sacra ministeria tangenda assumerentur. Insuper requiritur, ut per annum Diaconi extiterint, optimisque moribus sint exornati, c. 11. c. 14. sess. 23. in *Conc. Trid.* Ac tandem ut annum vigesimum quintum attingant; ut sess. 23. c. 12. ejusd. *Trid. Conc.*

TIT. XXII.

De his, qui in sacris sunt constituti.

Cum post Sacerdotes reperiantur immediate, qui in sacris sint constituti ordinibus, quinimo Sacerdotes esse non possint, qui sacros

Ordines non receperunt, ob id etiam de his tractare oportet; Et pro tituli expeditione videbimus.

1. Sacer ordo qui dicatur?
2. Qui dicantur in sacris ordinibus constituti?
3. Qui sint Diaconi, & Subdiaconi?
4. Qui possint ad hos ordines promoveri?
5. Quæ sit Diaconorum, & Subdiaconorum Potestas?

Quò ad Primum. Sacer ordo dicitur characteris quædam in anima impressio, de Sacramento Corporis Christi participans, qua quis in viam Domini adeo transfertur, ut non liceat ei amplius recedere, c. *Cum ex eo*, de *Elect.* in 6. Abb. in c. *Si quis Clericor.* de *Cleric. conjugatis*.

Quò ad Secundum. Septem secundum aliquos sunt Ordines: Minores quatuor, nempe *Ostiararius*, *Lectoratus*, *Exorcistatus*, *Acolythatus*. Majores tres, *Subdiaconatus*, *Diaconatus*, *Presbyteratus*. Sunt, qui etiam adjiciunt Episcopatum ordinem esse majorem: Plalmistatum minorem; sed prior sententia magis recepta est. Erunt igitur in Sacris illi: qui vel Diaconi, vel Subdiaconi, vel Presbyteri sunt.

Quò ad Tertium. Diaconi nomen significat Sacerdotis ministrum, & est nomen dignitatis, c. *Si quis post acceptum*, 51. d. Et Diaconi sunt, qui omnibus ordinibus, præter Sacerdotis characterem exornati, Episcopo dum Altissimo sacrificia offert, auxiliantur, c. *Diaconi*, 93. d. Subdiaconi sunt illi, qui præter minores ordines hunc majorem receperunt tantum. c. *A Subdiacono*, d. 93.

Quò ad Quartum. Ad ordinem Subdiaconatus promoveri possunt illi, qui omnes minores ordines receperunt, & vigesimum secundum annum degunt: ut in *Conc. Trid. sess. 23. cap. 12.* Ad Diaconatum verò, qui cæteros ordines obtinuerunt inferiores, & habent annum vigesimum tertium; in Subdiaconatuque persistant per annum, d. c. 12. cum seq. Intellige, prædictos annos sufficere incæptos. DD. apud Barboiam d. sess. 23. c. 12. num. 2.

Quò ad Postremum. Modica horum auctoritas existit, cum debeant ne dum Episcopis, sed etiam Presbyteris subesse: Et quidem Diaconorum officium est, Episcopum prædicantem ab insidiis custodire, Sacerdotibus assistere, & Evangelium ad populum prædicare, c. *Perlectis*, §. *Ad Diaconum*, 25. d. Ad Subdiaconum verò pertinet Diacono subesse, & ejus officii est, Calicem, & Patenam ad Altare deferre, & Levitis tradere, eisque ministrare; Urceolum quoque, & aquam, mantile, & manutergium tenere, Episcopis, Presbyteris, & Levitis pro lavandis ante Altare manibus aquam præbere. §. *Diaconum*, 1. hoc tit. d. c. *Perlectis*, §. *ad Subdiaconum*.

TIT. XXIII.

De his, qui in minoribus sunt constituti.

Videbimus de his, qui in sacris ordinibus sunt constituti; nunc de his qui minores ordines habent. Et videbimus:

1. Qui sint ordines minores?
2. Qui possint ad hos ordines promoveri?
3. Quæ ad ordines minores pertineant?

Quò ad Primum: Quinque sunt secundum quosdam minores ordines, *Acolythatus*, *Exorcistatus*,

status, Lectoratus, Ostiariatus, & Psalmistatus: & dicuntur minores ordines, quia cum modica solemnitate conferuntur, & sine Sacramentali benedictione, cum quadam vasorum, vel indumentorum distributione. Quinimodò Psalmista, qui & cantor dicitur, absque scientia Episcopi, jubente Presbytero, suscipit munus cantandi. §. 1. & 2. in fin. hic, c. Psalmista. 23. d. Hic ordo secundum aliquos est prima tonsura, & cum ea confunditur, d. c. Psalmista. Hinc est, quod non desunt dicentes quatuor esse tantum ordines minores, auctoritate Conc. Trid. c. 17. sess. 23.

Quò ad Secundum. De hac re adeest titulus specialis, infra de his, qui possunt promoveri, vel non, idcirco tunc temporis de hac re dicitur.

Quò ad Postremum: Ad Psalmistam, ut ab inferiori ordine; seu à dispositione ad ordines incipiamus, pertinet cantare, jubente Presbytero, & ob id cantor etiam appellatur.

Ad Ostiarium pertinet, claves Ecclesiae tenere, claudere, & aperire; undè nomen est desumptum: fideles recipere, & excommunicatos, atque infideles à templo ejicere, c. Ordinaris 23. d.

Ad Lectorem lectiones pronunciare legendo, ac prædicare, quæ per Prophetas populis fuere prædicata, c. Lector. 23. d.

Ad Exorcistam exorcismos memoriter retinere, manusque super energumenos, idest à Dæmonibus obsessos, & Catechumenos imponere, c. Exorcista. 23. d.

Ad Acolythum tandem pertinet lumina accendere, cap. Acolythus. 23. d.

In fine hujus tituli nota, quod constituti in majoribus ordinibus nullo pacto matrimonium possunt contrahere; constituti autem in minoribus possunt, sed privantur beneficiis, & dignitatibus Ecclesiasticis. Conc. Trid. sess. 24. de Sacram. Matrim. Can. 9. & ibi DD. quos citat Barbosa num. 16.

TIT. XXIV,

Communia tam minorum, quam majorum Ordinum.

Quoniam vidimus ordines, de quibus supra actum est, nulla inter se communia habere, idè de his nunc videndum est: Et examinabimus:

1. Quo modo ista Rubrica sit accipienda?
2. Quæ majores minoribus præstare debeant?
3. Quæ minores majoribus?
4. Quæ verè communia sint?

Quò ad Primum. Rubrica ista debet in eum modum intelligi, ut ea comprehendat, ad quæ tam majores, quam minores ordines habentes tenentur: tum etiam quia ea complectatur, quæ inter habentes majores, & minores ordines sunt explicanda, ut ex infra dicendis præcipue apparebit.

Quò ad Secundum: Majores erga minores debent, se eo modo præbere, ut non quasi se dominos esse putent; sed debent illos, qui sunt in minoribus constituti, ut Clericos honorare, docere; & si respectu majorum ordinum præsunt, debent etiam exinde curare, ut eisdem prosint. §. majores, inf. hoc, tit. cap.

Esse, d. 95. Cur ergo, dicit textus, te habeam ut Principem, cum tu me non haheas ut Senatum? Hoc tamen respicit factum, nam de Jure tollerandus est Prælati usque ad sententiam, c. Minore 8. quæst. 4.

Quò ad Tertium: Non debent habentes minores ordines, se quasi æquales habentibus majores ostendere: sed humiles esse debent, & ab eis doceri in his præsertim, quæ ad sacra peragenda pertinent; & debent ea tantum assumere, quæ ad propriam personam pertinent, hic in princ. & c. 1. & ibi not. de Sepult.

Quò ad Postremum: Illud in primis communiter convenit, tam majoribus, quam minoribus ordinibus, ut ordinandorum inquisitio habeatur circa ipsorum qualitates, patriam, scilicet, parentes, nativitatem, mores, peritiam, fidem, & alia hujus generis. §. præcedet inf. hoc tit. c. Quoniam, d. 24. & in Conc. Trid. sess. 6. cap. 1. sess. 14. c. 3. & sess. 23. cap. 1. & c. 7. & c. 12. & c. 14. in Decret. Reform. & in sess. 24. cap. 18. Præterea illud commune est, ut conferantur ordines gratis, non munere, aut pretio interveniente, d. c. Quando, & c. Fin. d. 24. Quinimodò hoc casu tam ordinatus, quam ordinans sunt puniendi. §. ipsi verò, inf. eod. Tertio commune est, ut minus idonei non admitantur: quoniam sanctius est, paucos habere bonos, quam multos malos ministros. §. Item, sup. hoc, tit. Abb. in c. Cum sit, de atar. & qualis, c. Tales. 23. d. Insuper illud commune est, ut ordines conferantur successivè, & ordinatim, aliàs ordinatus per saltum non potest exercere ordinem, nisi interveniat dispensatio, c. Unico, de Cler. per salt. promog. c. Sollicitudo. 51. d. Idè debent ordines statutis temporibus conferri, alioquin & Ordinantes, & ordinati puniuntur. §. Igitur, cum seq. inf. eod. c. de eo, c. 2. & c. Cum quidam, de Temp. ordinat. Notatamen, quod etiam, quando extra tempora statuta conferuntur ordines, ordinatus recipit characterem, c. Penult. ext. eod. tit. de Temp. ord. Et habes simile, quod puer non est ordinandus ad sacros ordines, si tamen ordinetur, imprimitur character, c. Vel, non est compos. de Temp. ord. & not. in c. Unica, ext. de Cleric. per salt. prom. Sic etiam non debet, quis à Judæo, vel Pagano baptizari, baptizatus tamen non est rebaptizandus, cap. 1. de Summ. Trinit. & fide Cathol. c. Quodam, & c. Romanus de Consecr. d. 4. Atque tandem illud commune est, ut se immiscentes in divinis sine ordine, ordinibus perpetuo careant. §. Quod si is, inf. eod. c. Ut quisquis, de Vir. & Honest. Cleric. Cetera vide in textu. An si nondum baptizatus, fuerit ordinatus, receperit characterem, an verò debeat baptizari, & iterum ordinari? Dic quod debet baptizari, & iterum ordinari, quia sine Baptismo nullum Sacramentum recipi potest. §. de eo, hoc, tit. & ibi Gloss. Item An Episcopus solus semper conferat minores ordines, an hoc interdum aliis concedatur? Et hic, quod minores ordines etiam ab Abbatibus conferuntur. §. Illud postremò, hoc, tit. Item An Episcopus, qui renunciavit Episcopatu, possit sacros ordines conferre? Distingue; An loco renunciavit, aut etiam dignitati? quæ omnia traduntur in §. de eo, & in §. seqq. inf. hoc nostro titulo, in fin.

TIT.